A Siroki díj (vándorserleg) eddigi tulajdonosai

l993 Péter Géza
l994 Ballagó Emánuel
l995 Virágh Dezső
l996 Laskay Sándor
l997 Vas Sándor
l998 Tóth Sándor
200l Lakó Antal
2002 Gere Géza
2004 Diószeghy Sándor
2005 Soós János
2006 (Dogosi Károly jelölt, elhalálozott)
2008 Makai Pál
2011 Pócsi Béla
2012 Pálinkás György
2013 Maróti Béla
2014 Paraszka János
2015 Lipták József
2016 Kerek László
2017 Kertész Dezső
2018 Gergácz Imre

SIROKI ZOLTÁN ALAPÍTVÁNY

IDŐSZAKI KIADVÁNYA

28. SZÁM

2018 OKTÓBER-DECEMBER

IMPRESSZUM

SIROKI ZOLTÁN ALAPÍTVÁNY IDŐSZAKI KIADVÁNYA

MEGJELENIK : negyedévente

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG: az alapítvány elnöke és kuratóriumi tagjai

A kuratórium elnöke: Varga Sándor
A kuratórium tagjai: Küzmös Csaba
Lakó Antal
Vajó Sándor
Virágh Dezső

LEVELEZÉSI CÍM: Varga Sándor Nyírtura, Rózsa u. 10. 4532

EMAIL CÍM: vargasa@freemail.hu

HONLAP: www.sirokialapitvany.hu

ADÓSZÁMUNK: 188044861-1-15

Az odút elhagyva gyorsan beilleszkedett a kis kolóniába. Ivarvizsgálata után kiderült, hogy egy tojó fiókával bővült a csapat. Mivel külön tojót nehéz beszerezni ezért a tenyészetemben maradt.

A csapatot 2018 tavaszán páronként külön röpdébe tettem. L alakú új odúkat kaptak. A már költött pár ismét június elején tojt le. Fészkellenőrzéskor két sérült tojást találtam az odúban. Ezeket eltávolítottam. Újabb fészekellenőrzés, ismét két sérült tojás. A többi tojást elvettem, még négyet tojt. Ezeket keltetőbe raktam. Egy fiatlan lett. A másik három szépen fejlődött. Amikor megpattant a tojáshéj, visszaraktam az odúba a tojó alá, sorban a tojásokat kicserélve a műtojásokkal, mivel addig azokat melengette. Két fióka kikelt, a harmadik sajnos befulladt még a keltetőben, nem tudta a tojáshéjat megnyitni. A kicsiket megint szépen nevelték, úgy, mint az előző évben.

A gond a tojássérülésnél szerintem az volt, hogy a hím sokat tartózkodott az odúban a tojóval, és mivel most nem volt kit távol tartani, a madarak az odúban kívülről is hallhatóan sokat mozogtak, kapartak, ennek pedig a tojások látták kárát.
Az ivarvizsgálatból kiderült, hogy az idei évben két hím fióka kelt. A másik pár nem költött.

Várom már a következő tavaszt, elgondolkodva azon, hogy a madarakat hagyjam külön páronként, vagy nagyobb röpdébe elhelyezve, térjek vissza a kolóniás tartáshoz?!
Tapasztalatom szerint a smaragdpapagáj tartása könnyű, nem kíván sok pluszt a madarásztól. Tenyésztése kicsit nehezebb, de megfelelő tapasztalattal az apróbb akadályok megoldhatók.
Mindenképpen röpdét igényel, még nagyobbat, mind amiben én tartom, mert nagyon gyors röptű madár, hangja közepesen hangos, megriadva kimondottan éles hangja van.
Jó lenne, ha Magyarországon pár madarász figyelmét felkeltené ez a papagáj, és megpróbálkoznának a tenyésztésével is. Külföldi tenyésztőknél sem túl gyakori, de azért beszerezhető madár.

Tóth Szabolcs

Bár a 2015-ben is raktam nekik odúkat, de ezeket csak alvásra használták és szétrágták őket.
2016-ban új odúkkal indultak neki a várva várt tavasznak. Szépen párba álltak, jól megfigyelhető volt melyik hím melyik tojót eteti, udvarol neki.
4db odút helyeztem el a röpdében . Későn, június közepén tojt le az egyik a domináns pár.
A másik pár is odúzott, de a domináns hím nem engedte a másik hímet párosodni, és védte a saját odúját. Ez a pár a maradék 3 odút felváltva mindig használta, de csak alvásra.
Az odú ellenőrzésénél 5db tojást találtam, 1 fiatlan, 1 sérült és 3 fias tojást. A fiókák kelése pont a tervezett nyaralásomkor volt várható, a nagy melegben! Mielőtt elutaztam, az utolsó nap az első fióka rendben kikelt. A madarak gondozása szabadságom alatt egyik madarász barátomra hárult.

Öt nem akartam plusz feladatokkal terhelni: odúk ellenőrzése, párásítás, gondoltam a maradék 2 fióka így is ki fog kelni. Sajnos nem ez történt. Szabadságból hazaérve fészekellenőrzéskor láttam a maradék 2 tojás megpattant, de a fiókák nem tudtak kikelni. Egy szem fiatalt szépen nevelték a szülők, gyorsan fejlődött minden probléma nélkül. Jelölése 7,5 mm-es gyűrűvel történt.

Tisztelt Madárbarát

2018. október 21.-én, a Pannónia Kupa keretében, Velencén átadásra kerül az alapítványunk által létrehozott Siroki-Díj. A kuratórium ebben az évben is a hozzá eljuttatott ajánlások alapján választotta ki a díjazott személyt.

Siroki Zoltán, a hazai díszmadártenyésztés talán legismertebb, legtöbbet idézett, egyik legszeretetreméltóbb alakjának neve mindannyiunk számára ismerősen kell, hogy csengjen.

Statisztikus édesapja díszmadarakkal foglalkozott szabadidejében, így a kisfiú gyakorlatilag beleszületett a díszmadarak szeretetébe. A madarak mellett később kiváló ismerője és kutatója lett a bogarak, a sáskák és a növények világának is. Vallotta, hogy a természetszerető ember teljesebb, emberségesebb ember.

Az elsők között vetette fel, hogy szükség lenne egy országos egyesületre, így lett alapító tagja a Magyar Díszmadártenyésztők Egyesületének, aminek elnöke, tiszteletbeli elnöke is lett, mint ahogy a debreceni csoport elnöke is később. Mindennél fontosabbnak tartotta, hogy a hazai tenyésztők ismeretei bármilyen forrásból is gyarapodjanak. Külföldi lapokat fordított, saját tenyészeredményeit publikálta.

Az alapítvány 25. évfordulóját is ünnepeljük ebben az évben, hiszen az 1990-ben a Siroki család által létrehozott alapítványt 1993 februárjában vette nyilvántartásba a Fővárosi Bíróság.

A Siroki Zoltán Alapítvány díjazottja, a díjjal járó vándorserleg tulajdonosa 1993 óta minden esetben egy köztiszteletben álló, több évtizedes tenyésztői múlttal rendelkező, a hazai díszmadártenyésztés hírnevének öregbítésén, a szervezeti élet vonzóbbá tételén dolgozó madarász volt.

Az idei év díjazottja 1955-ben született Fertőszentmiklóson. A madarak utáni rajongása kisgyermek korában kezdődött. A kis ágy, amiben napközben játszadozott, annyira közel volt egy szalmából készült kosárhoz, amelyben a frissen kelt napos csirkéket tartották, hogy belőlük néhányat bizony halálra szeretgetett. Minden érdekelte, ami repülni tudott és tollas volt. Kezdetben csak hazai pintyféléket, gerléket, seregélyeket tartott, nagy kedvencei a varjúfélék voltak.
Akkoriban egzotikus díszmadarak tartásáról csak az álmodozhatott. Gyakran nevelt fel kézzel fióka korú madarakat, akik aztán hihetetlen szelíddé és ragaszkodóvá váltak. Felesége, még jegyesként egy náluk tett látogatása alkalmával, teljes döbbenettel figyelte, hogy a jegy gyűrűjét a földre letéve, szelíd szarkája azt felkapva kicsit repkedett vele az udvarban.

1977-ben lépett be a szombathelyi egyesületbe, Virágh Dezső csapatához, talán innen lehet számítani tudatos madarász tevékenységének kezdetét. Néhány évvel később, több madarász társával megalakították a Soproni Díszmadár Tenyésztők Egyesületét, aminek 1989-től volt a vezetője két cikluson át.
1999-ben létrehozták a Fertő-menti Madárbarátok Egyesületét, aminek azóta is vezetője. A soproni egyesület megalakulása után már részt vett az MDOSZ munkájában is, egészen annak megszűntéig. Ahogy növekedett az általa sikeresen tenyésztett madarak száma, úgy gyarapodott azon kiállítások száma is, ahol részt tudott venni.
2013-ban Belgiumban rendezett világkiállításon egyik ibolyás fényseregélye első helyezést ért el. Véleménye szerint, ezeket az eredményeket nem érte volna el felesége segítsége nélkül.
Azt vallja, hogy egy igazi madarász egyben őszinte természetvédő is. Ebből a tényből kiindulva, az MDOSZ megszűntét követően jó néhányan társával együtt úgy gondolta, hogy kell valamilyen érdekvédelmi szövetség, amely talán hatékonyabban tudja a madárbarátok érdekeit képviselni.

Így jött létre a Madárbarátok és Természetvédők Országos Szövetsége (MATEOSZ) kilenc egyesület hathatós közreműködésével. E szövetség első elnökének személyét választották. Legnagyobb eredménynek azt tartja, hogy olyan alapszabályt sikerült elfogadni, ami biztos anyagi hátteret nyújt szövetség jogszerű működéséhez.

Sok éves tenyésztői, illetve ismeretterjesztő munkájáért, a hazai regionális és országos szervezeti, egyesületi életben végzett tevékenységének, valamint a különösen nehezen tenyészthető, egzotikus madárfajok szélesebb szakmai körben történt elterjesztésének elismeréseként 2018-ban a Siroki-díjat Gergácz Imre nyerte el. Gratulálunk neki!

TENYÉSZTŐI BESZÁMOLÓK A HAZÁNKBAN TENYÉSZTETT RITKA MADÁRFAJOK TENYÉSZEREDMÉNYEIRŐL
32. RÉSZ

A smaragdpapagáj (Enicognathus ferrugineus) első hazai tenyésztése

Papagájaimat egy osztrák tenyésztő ismerősömtől, 2015 év végén vásároltam meg.
A madarak 2015 évi fiatal madarak voltak osztrák, német és holland vérvonalból. Szerencsére egy helyen sikerült őket beszerezni és nem kellett több országot körbeutaznom. A madarak a tenyésztő elmondása alapján könnyen tartható, szívós, nem válogatós papagájok. Nála kolóniába költöttek, de csak a domináns pár !!
A madarakkal hazaérve egy külső-belső röpdés helyre kerültek, melynek mérete 3m x 1m x 2,8m (külső), 2m x 1m x 2,8 m (belső) volt. A négy madár (2hím+2tojó) gyorsan megszokták új helyüket.

Minden elfogyasztottak, amit eleségként kínáltam: középpapagáj keverék kevés napraforgóval, sok zöldség, gyümölcs és vadon termő bogyós gyümölcsök, amit különösen fontosnak tartok a madarak számára! Ezeket az ősz folyamán nagy mennyiségben gyűjtöm családommal, és válogatás, tisztítás után porciózva zacskókba lefagyasztom. Forró vízbe mártva gyorsan felolvad gurulós marad, lecsepegtetve szezonális gyümölcsökkel kapják a madarak. Tojásos eleséget hetente egyszer kapnak költési időn kívül, költési időben két naponta, fióka neveléskor az első két hétben minden nap, utána 3-4 naponta.

Ha a tojó elfogadta a faágon lógó, fűből szött építményt, és lerakta a tojásait, a hím újabb otthonteremtésbe kezdett. A költés és a fiókanevelés az anyamadár feladata volt. Egy szeles délutánon egy fészek fiókástul a földre pottyant. A szülők kétségbeesetten röpködtek körülötte, de a bejárati nyílást nem tudták megközelíteni. A fészek eredeti helyére való rögzítése után az anya folytatta az utódok nevelését. A szaporulat 2017-ben 1-3 fióka volt. 2018-ban 8 fiatalt neveltek. A szövőpintyek nem gyűrűzhetőek, mert ezt a fészek szűk nyílása nem teszi lehetővé.

A kis hímek az önállósodás első perceiben még ügyetlenül, de már hozzáláttak a fészekkészítéshez. Kezdetben a zöld füszálak mellett mindenféle növényi részt (banánlevél vastag erei, apró gally, tujalevél, lebontott fészekanyag) felhasználtak.
A röpde a költési időszakban szinte teljesen nyitott, mintegy 1/8-át fedi tető, ami egyrészt árnyékot ad, másrészt lehetővé teszi egy száraz etetőhely kialakítását. A terített asztalt a madarak számára egy kb. 1 m magas és 1 m átmérőjű, lapos tálakkal megrakott fatörzs jelenti.
Mi van a tálakban?

- termesztett magkeverék (sárga köles, vörös köles, muharmag, fénymag, repce, len, mák)
- gyommagkeverék
- kagyló, vöröskő keveréke
- lágyeleség (tojásos, rovaros)
- lisztkukac

A gyomnövényeket, füféléket, bogyókat, gyümölcsöket a röpde falára rögzített rácson kínálom. A vitaminpótlást a lágyeleségben és az ivóvízben biztosítom.
Szövőpintyeink jó kondícióban, rendkívül aktívan élik mindennapjaikat a tágas röpdében.
„Egyértelműen hatással van viselkedésükre az építkezés élménye" (Dr. Patrik Walsh).

Csenkey Csaba

VÁLOGATÁS SIROKI ZOLTÁN ISMERETTERJESZTŐ ÍRÁSAIBÓL
28. RÉSZ

Ausztrália néhány ritka madara

Azt hiszem, nem tévedek, ha azt állítom, hogy a fogságban tartott és tenyésztett díszpintyek közül nemcsak külföldön, de nálunk is az ausztráliaiak a legkeresettebbek. Ausztrália díszpinty fajainak 90 %-a meg is kapható nálunk, annak ellenére, hogy Ausztrália szigorú kiviteli tilalommal védi madárállományát. Az Európában tartott fajok tehát mind fogságban tenyésztettek. Ennek ellenére időnként valami kerülő úton mégiscsak eljut Európába az a néhány faj is, ami a 100 %-ból hiányzik. Ezekről szeretnék megemlékezni, hogy teljes legyen a képünk Ausztrália díszpintyeiről és papagájairól. Ausztrália középső része félsivatag és sivatag, ahol gyakorlatilag vagy nincs csapadék, vagy nagyon kevés – évi 300 mm – de ez is nagyon egyenlőtlenül oszlik el. Megesik, hogy évekig egy csepp csapadék sem hull.
Igen régen, amikor a kontinens csapadékosabb volt, mint ma, Ausztrália déli részét összefüggő erdőség borította. A fokozatos kiszáradás miatt azonban dél felé kitolódott a fátlan szavanna, aminek az lett a következménye, hogy a délnyugati és délkeleti mediterrán éghajlatú részek között megszakadt az összeköttetés, és ennek következtében az izoláció a madárvilágban is megmutatkozott.

Ausztrália legritkább és legkényesebb díszpintyei közé tartozik a vörösfarkú és vörösarcú amandina. Az első Délkelet-Ausztráliában, a másik Délnyugat-Ausztráliában él. Amikor Ausztrália déli része még összefüggő erdős terület volt, valószínűleg egy faj létezett. Az izoláció óta eltelt hosszú idő azonban olyan mélyreható változásokat idézett elő a hajdani egységes populációban, hogy az egy fajból kettő lett. Hasonlítanak ugyan egymáshoz, de a színbeli eltérés lényeges, és viselkedésük is más.

Vörösarcú amandina (Steganopleura oculata)

Leírása
A hím és a tojó egyforma. Nagyon hasonlít a vörösfarkú amandinához. A szem mögött a pofákon egy skarlátvörös folt van. Álla, torka és a mell elülső része világos sárgás olajzöld, finom fekete haránctcsíkokkal. Alsó része fekete és fehér keresztcsíkokból áll, a melloldalakon fekete alapon fehér foltokkal. Szeme vörös. Csőre vörös, lába szaruszínű. Hossza 12 cm.
Hazája
Ausztrália délnyugati része. Az egyetlen ausztráliai díszpinty, amely kizárólag a magas Eukalyptus erdők lakója. Sajnos, az erdőirtás következtében számuk erősen megfogyatkozott.

Viselkedése

A vörösarcú amandina sohasem egyesül nagyobb csapatokban, mint a többi szavannalakó díszpinty. Párosával, kisebb csapatokban élnek és az Eukalyptus erdők aljnövényzete között keresik táplálékukat. Dr. K. Immelmann német ornithológus, aki egy évet töltött Ausztráliában tanulmányúton, a vörösarcú amandina fészkét az Eukalyptus fák legmagasabb ágai között találta. A fészek, minden eddigi adattól eltérően nem fűből, hanem egy liánfaj (Thysanotus patersonii) hosszú hajtásaiból készül. A zöld hajtások a forró napon hamarosan kiszáradnak, és annyira összefonódnak, hogy a fészket alig lehet szétszedni. Immelmann a legmasszívabb és legművészibb fészeknek tartja, amit valaha is látott. A fészek egy nagy, gömbalakú alkotmány 20 cm hosszú röpcsővel. Egyetlen fészek több mint 700 hajtásból állt és több mint 300 tollal volt kibélelve.

Költés

Igen ritkán kerül Európába. Még a vörösfarkú amandinánál is kényesebb, ezért már életben tartása is nagy eredménynek számít. Hazájában ugyan sikerült már hosszabb ideig is fogságban tartani, sőt egy ausztráliai madártenyésztőnak sikerült szaporítani is. Az első európai költési eredmény dr. H. Burkard svájci tenyésztőtől származik.

Szerinte a nagy elhullási százalék abból adódik, hogy az import madarak rendkívül vadak. Kezdeti tombolásuk közben annyira beverik a fejüket, hogy a sérülés következtében elpusztulnak.

Az első sikeres költés, egy 4 négyzetméter alapterületű volierben zajlott le más díszpintyek társaságában. Érdekes megfigyelést tett: ha egymagában volt a pár, költési hajlandóságot nem mutatott. Az első költés fiókáit sirálykák nevelték fel. mert az öregek a tojásokat nem ülték. A továbbiakban a szerző csupán annyit közöl, hogy a felnevelt fiókákból 5 példány már kiszíneződött és a legjobb egészségnek örvend.

Immelmann szerint e madár alakját és tartását eddig minden ábrázolás rosszul adta. Szerinte leginkább a gyémántpintyhez lehetne hasonlítani. Ezzel szemben Burkard azt állítja, hogy a tudomány által megállapított rokonságát a gyémántpinttyel a vörösarcú viselkedése nem igazolja, pedig mindhárom faj (gyémántpinty, vörösfarkú amandina, vörösarcú amandina) egy nembe (Stagonopleura) tartozik. A vörösfarkú és vörösarcú amandina nagyon közeli rokonok, küllem szempontjából egymástól csupán a test alsó részének sávozottságában és abban különböznek, hogy a fültájékon a vörösarcúnál egy skarlátvörös folt van, míg a vörösfarkúnál ez hiányzik.

Madárbarát Tájékozató 1981

TENYÉSZTŐI BESZÁMOLÓK A HAZÁNKBAN TENYÉSZTETT RITKA MADÁRFAJOK TENYÉSZEREDMÉNYEIRŐL
31. RÉSZ

Kaffer szövőpinty, a fészeképítés mestere

A kaffer szövőpinty (Ploceus velatus) a madarak osztályának a verébalakúak (Passeriformes) rendjéhez, ezen belül a szövőmadárfélék (Ploceidae) családjához tartozó faj. Afrika déli részén honos. A madár hossza 11-14,5 centiméter. Arcrészén álarcszerű fekete foltot visel. Nagy telepekben fészkel. A fészek fűből szőtt építmény, mely faágakon lóg. A legtöbb faj hajlékony füzálakból szövi, és pedig rendesen eleven, zöld fűből. Mások ellenben nagyobb levelek bordaereit használják fel.

A Glasgow-i, az Edinburgh-i és St. Andrews Egyetem tudósai a botswanai kaffer szövőpinty szokásait tanulmányozták, és arra a következtetésre jutottak, hogy a fészeképítés változatos technikáját nem ösztönösen tudják, hanem elsajátítják életük során.

A kaffer szövőpinty a fákon lógó füzálakból szőtt különleges építményszerű fészkéről híres. Tanuló fázisban még ügyetlenebbül, sok füzálból rakja össze fészkeit, de minél tapasztaltabbá válik egy pinty, annál masszívabban sző, és annál kevesebb füzálra van szüksége.

Dr. Patrick Walsh ornitológus szerint, ha a madaraknál ösztönösen lenne jelen a fészekrakás képessége, akkor egy madár életében minden fészek egyforma lenne az elsőtől az utolsóig. De mivel ez nem így van, a kaffer szövőpintyek ezért tanulják a fészekrakást.

2016 őszén sikerült 2 pár kaffer szövőpintyet beszereznem. A telet egy nagyméretű kalitkában, fütött helyen töltötték. 2017. március végén kerültek az udvari röpdébe, sok társukkal együtt.

A röpde kb. 300 m3, dróthálóval körbefont, polikarbonáttal fedett, növényekkel (narancs, citrom, kivi, banán, füge, tuja, szőlő) beültetett építmény. A talajszinten többnyire vetett fű, szürke homok és beton található. A fedettség mértékét az évszakoknak megfelelően változtatom. A röpdébe esőztető rendszert építettem, ami a madarak és a növények komfortérzetét növeli.

A boltívre rögzített száraz, tüskés ágak jó fészekrakó helynek bizonyultak. A fű még nem sarjadt, így nagy útifüvet (szárazat) kínáltam a fészeképítéshez. A hímek nagy aktivitással kezdtek munkához, de mivel a tojók nagyon válogatósak voltak, sok fészek lebontásra került. A hím a kész fészek bemutatásakor a fészek bejáratánál járta a násztáncot. Ha az a párjának nem felelt meg, nem ment be, odébb másik építésébe kezdett. Rendkívül gyorsan 2-3 nap alatt készült el egy-egy „remekmű". 2018. évi megfigyelésem, hogy a fészeképítésben és a költésben jártas madaraknál egy hímhez több tojó is tartozhat.